

PREVENTÍV PEDIÁTRIA

Dr. Szamosi Tamás
egyetemi magántanár
2015/16 tanév

A PREVENTÍV PEDIÁTRIA FEJEZETEI

- ▣ A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK MEGELŐZÉSE
- ▣ A KÜLÖNBÖZŐ SZERVRENDSZEREK BETEGSÉGEINEK MEGELŐZÉSE
- ▣ BALESET MEGELŐZÉS, MÉRGEZÉSEK MEGELŐZÉSE
- ▣ A GYERMEK ÉS SERDÜLŐKORBAN KEZDŐDŐ FIATAL FELNŐTTKORI KRÓNIKUS ELVÁLTOZÁSOK MEGELŐZÉSE (MALIGNITÁSOK, ÉRELMEZESSEDÉS, HIPERTÓNIA, AUTOIMMUN FOLYAMATOK, ELHÍZÁS, IBD)

AZ ELSŐ FÉLÉVBEN TÁRGYALÁSRA KERÜL

- ▣ AZ ÉRELMESZESEDÉS MEGELŐZÉSE
GYERMEK ÉS SERDÜLŐKORBAN
- ▣ A FAMILIARIS HIPERKOLESZTERINÉMIA
TERMÉSZETE, FELISMERÉSE, KEZELÉSE
- ▣ AZ INZULIN REZISZTENCIA SZINDRÓMA
FELISMERÉSE, AZ ÉLETMÓD
VÁLTOZTATÁS JELENTŐSÉGE (DIÉTA ÉS
MOZGÁSKEZELÉS) A GYERMEKGYÓGYÁSZ
LEHETŐSÉGEI

A PREVENTÍV BEAVATKOZÁSOK INDOKA

- ▣ GYERMEK, SERDÜLŐKORI KEZDET (FATTY STREAK MÁR 5 ÉVES KORBAN EZ REVERSIBILIS), PLAQUE 16-18 ÉVES KORBAN
- ▣ EBBEN AZ ÉLETKORBAN MÉG BEFOLYÁSOLHATÓK A SZOKÁSOK
- ▣ A NÖVEKEDÉS SORÁN ÁLLANDÓ AZ ÉRPÁLYA ÁTRENDÉZŐDÉSE, AMI AZ ÉLETMÓD VÁLTOZTATÁS HATÁSFOKÁT NÖVELI

A VESZÉLYEZTETETTEK FELKUTATÁSA

- ▣ SZÜKSÉGES A GYAKORI TŰNETMENTESSÉG MIATT
- ▣ A CÉLZOTT SZŰRÉS ALANYAI:
- ▣ A VESZÉLYEZTETETT CSALÁDOK UTÓDAI
- ▣ ISKOLAI ,SPORT, HÁZIORVOSI SZŰRÉS SORÁN RIZIKÓFAKTORT MUTATÓ SERDÜLŐK
- ▣ EGYÉB OKBÓL VÉGZETT LABOR VIZSGÁLATOK SORÁN TALÁLT RIZIKÓFAKTOROKKAL RENDELKEZŐK

A FELKUTATÁST SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

- ▣ 13 ÉVESEK RÉSZÉRE ISKOLÁKBAN KÉRDŐÍVES FELMÉRÉSEK
- ▣ HÁZIORVOSI CSALÁDVIZSGÁLATOK
- ▣ FIATALKORBAN SZÍV ÉRRENDSZERI BETEGSÉGEKKEL KEZELTEK UTÓDAINAK SZŰRÉSE
- ▣ SPORTORVOSI VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A RIZIKÓFAKTOROK VIZSGÁLATA

- ▣ RÉSZLETES ANAMNÉZIS, FIZIKÁLIS VIZSGÁLAT, TESTTÖMEG INDEX+ BIOIMPEDANCIA, VAGY BŐRREDŐ
- ▣ LABORATÓRIUMI VIZSGÁLATOK:
- ▣ (Részletes szénhidrát és zsíryanycsere vizsgálatok, máj és vesefunkciós vizsgálatok)
- ▣ A szabad oxigényöök/ antioxidáns kapacitás jelentősége
- ▣ HASI ULTRAHANG, SZEMFENÉK
- ▣ ENDOKRIN, KARDIOL., NEPHROL. VIZSG.

NÉHÁNY NORMÁL ÉRTÉKHATÁR

- ▣ (A JOBB MEGJEGYZÉS ÉRDEKÉBEN KEREKÍTVE)
- ▣ Éhezés után a vércukor: 5 mmol/L, a szérum trigliceridszint 14 éves korig 1,1 mmol/L, 17 éves korig 1,5 mmol/L Fontos a szérum LDL-koleszterinszint kiszámítása Friedewald egyenlettel, (ami 4 mmol/L alatti szérum trigliceridszint esetén lehetséges), diétás beavatkozás szükséges 4 mmol/L felett, míg gyógyszeres kezelés csak 5 mmol/L felett.

BEAVATKOZÁST INDOKOLHAT

- ▣ SZÉRUM HDL-KOLESZTERINSZINT 1mmol/L értékhatár alatt alacsony
- ▣ SYSTOLES VÉRNYOMÁSÉRTÉK 95 PERCENTILIS FELETT
- ▣ TESTTÖMEG INDEX 90-95 PERCENTILIS ÉRTÉK FELETT
- ▣ HOMA INDEX 5 felett
- ▣ ULTRAHANGON STEATOSIS HEPATIS
- ▣ SZEMFENÉKEN KANYARGÓS ARTÉRIÁK, ARTÉRIA/VÉNA ÁTMÉRŐ ARÁNY 0,5 ALATT

A VESZÉLYEZTETETTSÉG MEGÍTÉLÉSÉNEK VÁLTOZÁSAI NAPJAINKBAN

- ▣ CSÖKKENT A SZÉRUM LDL-KOLESZTERINSZINTEK JELENTŐSÉGÉNEK MEGÍTÉLÉSE (A FH KIVÉTELÉVEL)
- ▣ FELÉRTÉKELŐDÖTT A TRIGLICERID/HDL-KOLESZTERIN ARÁNY
- ▣ ÚJ ELMÉLETE VAN A KRÓNIKUS ELVÁLTOZÁSOK KIALAKULÁSÁNAK
- ▣ FONTOS AZ ELHÍZÁS KÜLÖNBÖZŐ FORMÁINAK FELISMERÉSE (NEM MINDEGYIK ARTSCLER.RIZIKÓ)

A FAMILIARIS HIPERKOLESZTEINÉMIA

- ▣ A 19-ES KROMOSZÓMA SZEREPE, RECEPTOROK
- ▣ ATEROMÁK ÉS FIATALKORI ARCUS SENILIS JELENTŐSÉGE A FELISMERÉSBEN
- ▣ AZ ALKALMAZHATÓ DIÉTA HATÁSA 15%
- ▣ KOLESZTERINSZINT CSÖKKENÉS
- ▣ AZ IONCSERÉLŐK FOLÁT CSÖKKENTÉSE
- ▣ A STATIN KEZELÉS PROBLÉMÁI (csak 5 mmol/l LDL-kol és 6 év felett)
- ▣ AHOMOZIGÓTÁK ELTÉRŐ KEZELÉSE

ÚJ KEZELÉSI LEHETŐSÉGEK

- ▣ A SZTATIN KEZELÉS ABBAHAGYÁSÁNAK LEHETŐSÉGE FIATAL GYERMEKEK ESETÉN
- ▣ A BIOLÓGIAI KEZELÉS ESÉLYE, A SEJTEN BELÜL A TRIGLICERIDEK FEHÉRJÉHEZ KÖTŐDÉSE GÁTLÁSÁNAK LEHETŐSÉGE ÉS VESZÉLYEI
- ▣ AZ LDL APHEREZIS INDIKÁCIÓI
- ▣ MIBE KERÜLNEK A KEZELÉSEK?

AZ INZULIN REZISZTENCIA SZINDRÓMA ÖSSZETEVŐI

- ▣ ESSZENCIÁLIS HIPERTÓNIA
- ▣ HIPERTRIGLICERIDEMIA
- ▣ SZÉRUM HDL-KOLESZTERIN HIÁNY
- ▣ STEATOSIS HEPATIS
- ▣ HIPERINZULINEMIA
- ▣ INZULIN REZISZTENCIA
- ▣ ELHÍZÁS

AZ ÉLETMÓD VÁLTOZTATÁS

- ▣ ÁTLAGOSAN EGY-KÉT ÉVIG TARTÓ GONDOZÁS HATÁSOS
- ▣ A SPECIÁLIS DIÉTA LÉNYEGE: SÜTŐ FŐZŐESZKÖZ MEGVÁLASZTÁSA, TÁNYÉRVÁLASZTÁS
- ▣ FINOMÍTOTT CUKOR, SÓ ÉS ZSÍRSZEGÉNY DIÉTA (a rántás, habarás szerepe)
- ▣ MINDENNAP IZZADÁSIG MOZGÁS (a futás és úszás veszélyei, a gyógytorna hiányosságai)
- ▣ A DOHÁNYZÁS MEGSZÜNTETÉSE

VÁRHATÓ EREDMÉNY

- ▣ A RIZIKÓFAKTOROK MEGSZŰNÉSE
- ▣ AZ ÉRELMESZESEDÉS ÉS KÖVETKEZMÉNYEI MEGJELENÉSÉNEK KÉSŐBBRE TOLÓDÁSA, VAGY NÉHÁNY ESETBEN TELJES ELKERÜLÉSE